

Troben indicis de canibalisme al Parc Arqueològic de Moià

L'equip d'investigadors de l'IPHES-CERCA continua fent troballes d'interès a les coves del Toll i les Teixoneres

SEBASTIÀ RENOM

Vint anys d'excavacions a les Teixoneres

A Moià hi havia caníbals. Ho diu l'arqueologia. De fet, és la descoberta més recent i fascinant que s'ha fet al jaciment de la cova de les Teixoneres, de Moià. L'equip d'investigadors que hi treballa

ha trobat ossos humans, de més de 50.000 anys d'antiguitat, molt fragmentats i amb marques de tall, que fan sospitar que van ser trossejats amb eines i possiblement consumits pels seus congènere-

res. I això reafirma la hipòtesi que els neandertals practicaven el canibalisme. Se n'havien detectat indicis en altres punts d'Europa, però el del Moianès és el primer cas identificat a la Catalunya sud.

(Pàgines 2 i 3)

SEBASTIÀ RENOM

Continuen els problemes amb l'aigua

Les pluges de finals de primavera no han estat suficients per resoldre els problemes de subministrament d'aigua als pobles del sud del Moianès, afectats per una llarga sequera.

(Pàgines 4 i 5)

QUERALT CAMPAS

"Estem oberts a parlar de tot"

Toni Massot, de l'agrupació independent Castell en Positiu, s'estrena com a alcalde de Castelletçol, després de rebre el suport d'ERC a la investidura. En aquesta entrevista es mostra obert al diàleg.

(Pàgina 7)

MARC SANYNE

L'embrió de la insubmissió a la mili

Els campaments a l'ermita de Sant Julià de Castelletçol l'any 1967 van ser el punt de partida de l'objecció de consciència. El Memorial Democràtic els ha fet ara un reconeixement.

A l'esquerra, l'embassament de Castellcir es manté en un nivell molt baix. A la dreta, l'embassament del Parc de l'Aigua de Sant Quirze tampoc ha recuperat prou nivell per poder extreure aigua de boca

Les darreres pluges no resolen la manca d'aigua al sud del Moianès

Castellcir, Granera i Sant Quirze encara s'abasteixen amb cisternes

Castellterçol

Josep Villarroya

Les pluges de finals de primavera no han estat suficients per resoldre els problemes de subministrament d'aigua potable als municipis del sud de Moianès, afectats per un perllongat període de sequera. Els embassaments que havien abastit les poblacions tenen uns nivells massa baixos per fer-ho ara i els ajuntaments s'afanyen a buscar noves captacions fent nous pous. Però Castellcir, Granera i Sant Quirze encara han de recórrer als camions cisterna.

A Castellterçol, el nou alcalde, Toni Massot (Castell En Positiu), explica: "Els pous s'han recuperat una

mica i estem en una situació molt menys greu que l'estiu passat, però cal continuar amb les mesures d'estalvi perquè encara estem en situació d'excepcionalitat." Celebra que s'ha mantingut la tendència a la reducció del consum, però alerta que, de cara al mes d'agost, amb l'arribada de persones que hi tenen la segona residència, la població del municipi creixerà i també ho farà el consum. I recorda que en els darrers anys, des del 2019, el poble guanya al voltant de cent habitants per any.

Com altres pobles, Castellterçol està pendent de connectar un nou pou, a la zona del Roquer, amb la xarxa de subministrament.

A Sant Quirze, la nova

alcaldessa, Sonsoles Letang (Independents per Sant Quirze Safaja-CP), explica que la pluja ha tingut un impacte positiu en l'agricultura, però els problemes en l'abastament d'aigua de boca continuen. "L'embassament del Parc de l'Aigua no és aprofitable perquè el nivell és molt baix i els pous continuen molt tensionats. No recuperen els volums d'anys enrere." Afegeix que, amb l'augment d'habitants a l'estiu per les segones residències, el consum augmenta i el pou del Faig, del qual s'abasteix el poble, està en un nivell baix. Per això, l'Ajuntament valora captar aigua d'un altre pou, situat en una finca privada. L'alcaldessa diu que s'estan fent

L'embassament de Granera. L'alcalde assegura que l'aigua és massa tèrbola per utilitzar-la per al consum

les proves i les analítiques per veure si l'aigua seria apta per al consum i apunta que podria entrar en servei a finals d'aquest mateix estiu.

En paral·lel, l'Ajuntament estudia la possibilitat de fer un altre pou amb el suport de la Diputació per fer l'estudi tècnic i de l'ACA, que n'assumiria el cost. "Tenim tres zones possibles definides."

Mentrestant, Sant Quirze

ha de recórrer a la compra de cisternes d'aigua, una o dues cada dia.

Letang també apunta l'augment de la població estable al poble. Ara hi ha uns 670 habitants. "Amb la Covid, moltes segones residències s'han convertit en primeres."

L'alcaldessa de Sant Quirze recorda que el Consell Comarcal ja ha fet una diagnosi inicial i ha definit propostes de solucions per garantir l'abastament, connectant els municipis a la xarxa en alta del Bages-Baix Llobregat on, fins ara, només està connectat el poble de Calders, i una xarxa d'abastament supramunicipal que podria derivar aigua de municipis que són excidentaris cap als que tenen problemes. Destaca que l'ACA veu amb bons ulls el projecte. "Diria que som l'única comarca que hem dissenyat una solució per resoldre el problema dins de la mateixa comarca. El nostre projecte és molt interessant però cal fer tot el tràmit urbanístic i de projecte i després executar-lo."

A Castellcir, l'alcalde,

SEBASTIA RENOM

SEBASTIA RENOM

Eduard Guiteras, explica que les pluges no han fet augmentar prou el nivell de l'embassament i "no compleix els paràmetres de qualitat que calen". Pel que fa al pou, diu que encara és d'hora per comprovar que l'aquífer s'ha recuperat prou. "Mentrestant, s'ha d'anar controlant i no el podem sobreexplotar."

Castellcir rep quatre cisternes d'aigua diàries que sumen uns 100.000 litres per abastir els prop de 800 habitants, que en època d'estiu superen el miler. I per assegurar el subministrament en el futur ha perforat tres nous a més de 200 metres de fondària, a la zona de l'església de Sant Andreu, però encara està pendent de fer les proves per saber si donarien prou cabal i si l'aigua tindria prou qualitat.

I a Granera, el nou alcalde, Joan Vilaplana (Junts), explica que el pou s'ha recuperat "però no prou per deixar de rebre aigua amb cisternes", i que l'aigua de l'embassament no té prou qualitat. També expressa la seva preocupació perquè els dipòsits d'aigua, pel cas que hi hagi incendis, estan molt buits.

SEBASTIA RENOM

Els arbres morts en els boscos del sud del Moianès s'han fet ben visibles en els darrers anys

La llarga sequera afecta, sobretot, el bosc de pi roig

Es detecten clapes d'arbres morts a finques de Sant Quirze i Castellterçol

Sant Quirze Safaja

J.V. L'efecte de la sequera també és ben visible en els boscos del sud del Moianès, especialment als termes municipals de Sant Quirze i Castellterçol, on s'observen clapes d'arbres morts per la manca d'aigua. És un fenomen que afecta especialment el pi roig.

"Històricament, hi ha hagut episodis per la sequera continuada. Tot i que els mesos de maig i juny han estat més favorables, la sequera de fons és persis-

tent. Anem a menys pluja i més temperatura. Manquen les pluges continuades típiques de la tardor", explica el cap dels Agents Rurals del Vallès Oriental, Enric Mayà.

Actualment, hi ha clapes d'arbres morts a llocs com la serra de Barnils, de Sant Quirze a Centelles, amb unes 10 hectàrees afectades; a la finca el Gironès, de Castellterçol en direcció a Moià, amb entre 10 i 15 hectàrees; al puig de Rosanes, de Sant Quirze a Castellterçol, amb unes 50 hectàrees, i als cingles de Bertí, a Sant Quirze, amb

unes 10 hectàrees. "La majoria dels arbres morts són pins rojos i també alguna pinassa i alsina, però sobretot el pi roig, que és en la cota inferior de la seva distribució geogràfica. Es pot dir que els més febles són els que pitjor ho passen i el pi roig és el que està en pitjors condicions."

Mayà explica que la sequera també afecta altres espècies i que fins i tot pateixen les alzines, però en aquest cas poden rebrotar encara que perdin la fulla. No passa el mateix amb els pins. "Si s'assequen del tot no

es recuperen. Quan tenen dèficit hídric van tirant les fulles de baix a dalt fins que es moren." Un altre factor que agreuja la manca de pluja és el tipus de sòl d'algunes zones, on no hi ha prou profunditat de substrat perquè les arrels vagin a buscar l'aigua.

Mayà diu que una bona gestió forestal ajudaria en la conservació dels boscos, per exemple fent aclarides per reduir la competència per l'aigua entre els arbres. Admet, però, que és difícil que els propietaris del bosc puguin assumir-ne el cost.

CONTINGUT ESPECIAL

Hotel La Violeta & el seu Baluard****

On viatgem i com ho fem?

Com ho fem a l'hora de viatjar? Fem servir plataformes, filtres, xarxes? Evidentment que sí. Però a l'hora de reservar busquem el tracte humà i sense intermediaris per evitar costos. El turisme està canviant. Quan volem sortir a passar un cap de setmana, un pont o unes dies de vacances busquem experiències diferents. Una copa tot escoltant bona música en directe, un *chill out* acollidor, desconnectar de l'estrès de la ciutat i les aglomeracions i amb preus ajustats. Cada vegada més persones optem per gaudir de la tranquil·litat d'un entorn de poble petit, a tocar de la natura i amb activitats diverses, sense haver d'agafar el cotxe, com passejades en bicicleta, golf, muntar a cavall, rutes

d'excursionisme, visites per conèixer el patrimoni i les tradicions... És el que es podria anomenar *turisme de proximitat*, sense haver de fer grans desplaçaments, però també sense renunciar a instal·lacions modernes, confortables i serveis com wifi, *spa*, llits *king size*, hidromassatge, piscina i gastronomia local de qualitat, amb productes dels quals es pot conèixer la procedència. Els petits hotels aposten fort per oferir tot això als clients, que ho valoren cada cop més. Ara mateix, l'hotel **La Violeta & el seu Baluard, spa i chill out**, de quatre estrelles, a Castellterçol, seria un clar referent dels llocs més punters de la comarca del Moianès i de la Catalunya Central.

Massot és enginyer químic i es dedica a la gestió de residus. Té 54 anys. No està vinculat amb cap partit polític, només amb l'agrupació

d'electors Castell en Positiu. Destina una dedicació parcial a l'alcaldia i ho compagina amb la seva feina i el voluntariat a l'ADF.

“Nosaltres sempre estem oberts a parlar de tots els projectes”

Entrevista a Toni Massot, alcalde de Castellterçol

Castellterçol

Queralt Campàs

Els resultats de les eleccions del 28 de maig passat van deixar el tauler de joc següent: Connectem Castellterçol amb 416 vots, Castell en Positiu amb 374 vots, ERC amb 209 vots i el PSC amb 57 vots. Quina anàlisi en fan des de Castell en Positiu?

En primer lloc, la diferència respecte de les passades eleccions és que en aquell moment ens vam presentar només dues forces polítiques i aquesta vegada érem quatre. Per tant, ja sabíem que treure vuit regidors era completament impossible. No aspiràvem a això, però el resultat no ha sigut del tot el que esperàvem. Jo potser diria que el número 5 era el que buscàvem. També vull destacar que la diferència de vots amb Junts ha sigut molt poca, però efectiva per a ells. Han tret cinc regidors; nosaltres, quatre, i Esquerra, dos. Un cop vàrem saber els resultats i fins que va arribar el moment de la constitució de l'Ajuntament, nosaltres no hem renunciat a res.

Com han anat les negociacions que han fet que Esquerra els hagi donat suport?

Nosaltres ja ho vàrem dir

el dia del debat. Sempre hem estat disposats a parlar del programa. Així, doncs, vam iniciar converses amb Junts, que no van reeixir, i després vàrem encetar el diàleg amb ERC. La veritat és que el programa d'Esquerra i el nostre té molts punts en comú. I a partir d'aquí, doncs, han

“La veritat és que el programa d'ERC i el nostre tenen molts punts en comú”

“Els projectes que es presenten a unes eleccions són col·lectius, no individuals”

decidit donar-nos suport sense entrar a govern. La intenció és anar pactant i treballant amb ells.

La intenció és treballar conjuntament amb tots els partits o només amb ells?

A veure, nosaltres, igual que hem fet en tots els mandats, volem treballar amb tothom. Els pressupostos, per exemple, encara que

governéssim amb majoria absoluta, sempre havien estat pactats. Per tant, nosaltres sempre estem oberts a parlar de tots els projectes i a rebre aportacions per part de tothom.

La presa de possessió podríem dir que no ha sigut del tot plàcida. La portaveu d'aquell moment d'Esquerra Republicana va votar a favor de la investidura, però al mateix temps va renunciar al càrrec tot dient que aquell posicionament anava en contra dels seus principis. Com valora aquesta decisió?

Per mi hi ha una cosa claríssima: tots els partits que es presenten a unes eleccions municipals són projectes col·lectius, no individuals. Sigui sota les sigles d'un partit polític, o bé sigui sota les sigles d'una agrupació d'electors, com és el nostre cas. Per tant, els posicionaments dels regidors que surten escollits es deuen al que decideixi la majoria del seu grup. En aquest cas, es podia acceptar la decisió democràticament i continuar participant del joc o, si realment ha d'anar contra els propis principis, prendre la decisió de dimitir. I, si hi ha d'haver malestar, crec que és una decisió encertada.

Quina és la primera acció que ha tirat endavant com a

Toni Massot ha sigut regidor per Castell en Positiu des del 2018 i ara és alcalde de la vila per

nou alcalde?

Mira, el mateix dia de la investidura, al vespre, vaig participar en un simulacre de l'ADF Els Cingles. Va ser un dia intens i el diumenge tenia un dinar amb l'Associació de Pessebristes. A partir d'aquí, aquests dies hem començat a parlar amb tota la casa per posar els fonaments d'aquests quatre anys de treball.

Una de les accions destacades del programa és la reforma i l'ampliació de l'Institut Escola. Finalment, compten amb un acord amb el Departament d'Educació que dotarà el projecte de més de quatre milions. Quins són els terminis que s'han marcat?

Està previst que s'inauguri el 2026. Durant tots aquests anys hem anat fent reunions i vetllant pel compliment dels terminis intermedis, per tal que es pugui complir aquesta data final.

Aquesta reforma és una demanda que ve de lluny, oi?

Fa molts anys que dura. És un projecte de poble. O sigui, que és un objectiu que ha de perdurar per sobre dels mandats i dels partits. Totes les forces han entès que hem d'anar a l'una i col·laborar per tal que sigui realitat com més aviat millor.

També volen obrir una Biblioteca a les Escoles Velles. Per quin punt passa

aquesta qüestió?

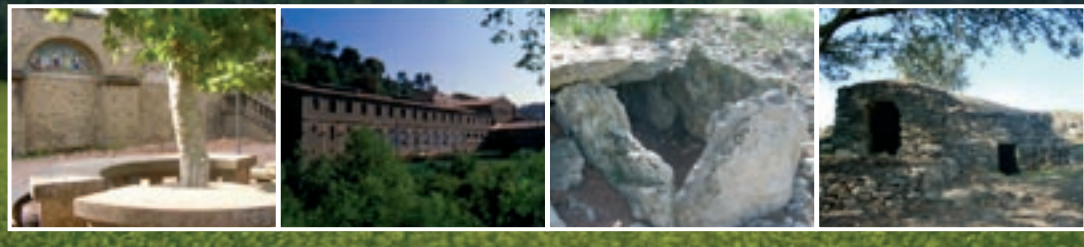
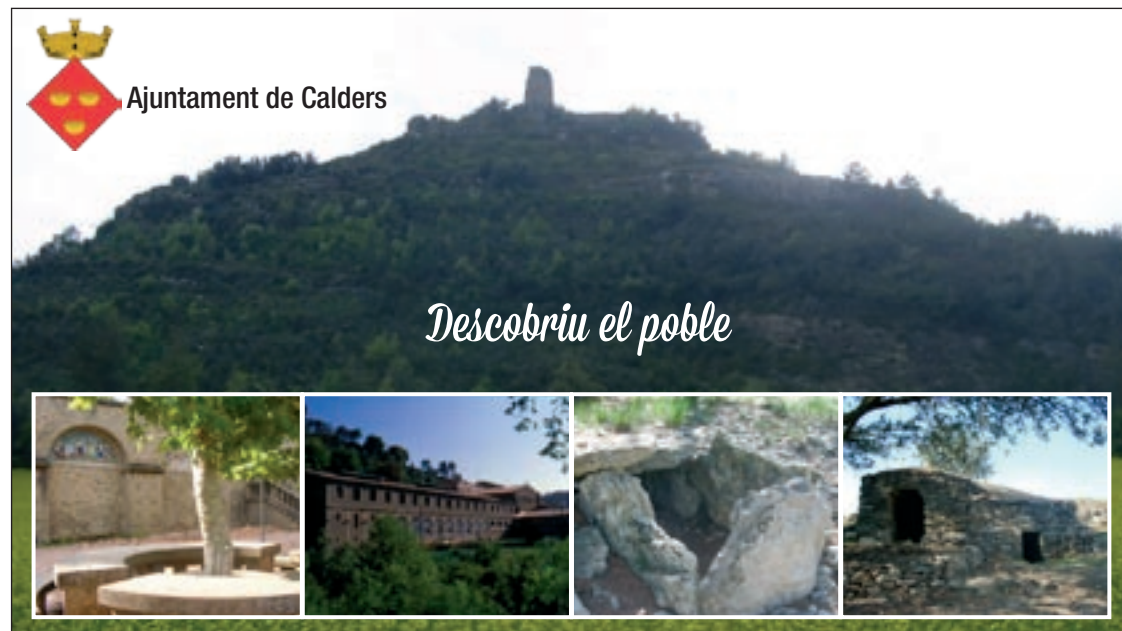
Val a dir que no estem parlant d'una Biblioteca a l'ús, sinó d'un espai de relació intergeneracional, multiús i de divulgació cultural que, al mateix temps, funcioni com a biblioteca. És cert que aquest projecte comporta modificar les activitats que es tiren endavant en aquell espai, ja ho vam dir durant la campanya. Per tant, caldrà treballar i obrir canals de participació per trobar l'encaix.

S'han reunit ja per treballar aquesta qüestió amb les entitats que hi fan activitats?

Està a les beceroles i encara no ens hem reunit amb ells per posar totes les cartes sobre la taula. Ho haurem de treballar. El que sí que entenem és que és un espai que està en un punt neuràlgic del poble i que se li ha de treure profit. Volem convertir-lo en el punt de dinamització cultural del municipi.

Castellterçol acull l'oficina del Departament d'Acció Climàtica. És el primer servei de la Generalitat a posar un peu a la comarca. Ara mateix les oficines estan situades a l'Ajuntament, però és una ubicació provisional, oi?

La ubicació definitiva serà a l'Ecomuseu, que és l'antic cremador d'escombraries. Situar les oficines a Castellterçol és una deci-

QUERALT CAMPAS

primera vegada

sió que sorgeix a través de l'acord de tots els alcaldes, vertebrat des del Consell Comarcal del Moianès. L'últim, durant tot aquest darrer mandat hi ha hagut una sèrie de negociacions. Estava tot embastat, però faltava escollir quina seria la ubicació dins la comarca i, com que teníem un espai lliure dins l'edifici de l'Ajuntament, vam decidir pressionar perquè vinguessin i així poder començar a oferir el servei de proximitat a la comarca. Hem apostat per un servei comarcal que tots volíem i pel qual només faltava l'espai.

Per què era important que hi hagués aquesta oficina a la comarca del Moianès?

Perquè som una comarca amb un gran pes del sector agrícola i ramader. A més, ja tenim petits productors que estan potenciant productes de quilòmetre zero. Des del Departament estaven predisposats a venir, però a l'hora de dir on i quan, s'ha hagut d'anar encaixant. Prèviament hi va haver una oficina de forma temporal a Collsuspina, però amb el tema de la pandèmia es va suspendre. Després aquest espai ja no podia ser ocupat de nou i, per tant, hem hagut que buscar una alternativa, però teníem clar que, si hi havia l'oportunitat, s'havia d'aprofitar.

La reforma de la fàbrica Anla també és una de les qüestions que hi ha sobre la taula. Fa temps que s'ha engegat la comissió del projecte, formada per Ajuntament i entitats. Es poden avançar algunes primeres conclusions d'aquestes reunions?

Aquest és un projecte molt complex i de llarg abast. Per tant, és un projecte que també ha de comptar amb la complicitat de totes les forces polítiques. L'altre punt és que nosaltres ja fa anys que fem millores a l'equipament, però ha arribat un punt que cal fer un salt qualitatiu en aquestes millores. Tenim disponibilitat econòmica per poder reparar la coberta, que és un dels punts crítics perquè hi ha una part que es va enfonsar, i també per fer una instal·lació elèctrica nova. Això pel que fa a obra civil. D'altra banda, també hem aprovat que l'Arxiu Comarcal anirà en aquest equipament.

Per tant, falta decidir quines activitats s'hi faran i com es gestionarà internament, oi?

El contingut és el més important, i per això ja vam impulsar un procés participatiu, obert a les entitats i al públic en general, que ara s'haurà de continuar treballant. L'espai ha de ser multiús i a les trobades han sortit tota una sèrie d'idees (activitats culturals, coteball, etc.) que s'han d'acabar d'anar dibuixant. Això seria el que hem de treballar durant aquest mandat, a banda de l'obra civil. A més, hi ha una part d'aquest espai qualificada per tal que s'hi facin habitatges, i això és una qüestió que també s'ha de solucionar. Ho estem treballant, però no és un tema fàcil ni ràpid i, per tant, és un projecte que s'allargarà, però que anem avançant.

El Centre Espai Escènic continuarà sent un dels pilars culturals de la població?

Sí. I de la comarca!
Ens pot avançar alguna novetat de funcionament de cara a la temporada vinent?

En els diàlegs, oberts a tothom, que vam impulsar per completar el nostre programa, vam detectar una mancança d'espectacles familiars. L'últim, durant tot aquest mandat, a banda de l'obra civil. A més, hi ha una part d'aquest espai qualificada per tal que s'hi facin habitatges, i això és una qüestió que també s'ha de solucionar. Ho estem treballant, però no és un tema fàcil ni ràpid i, per tant, és un projecte que s'allargarà, però que anem avançant.

Al seu programa portaven una acció referent al Centre de Salut, d'intentar posar més horaris d'atenció i, sobretot, pediatria. S'ha detectat una necessitat en aquest sentit?

A veure, el que és clar és que des de l'any 2019

Castellterçol està creixent en 100 habitants anuals i, per tant, tenim moltes famílies noves. Això es tradueix en més necessitats sanitàries. Tot i que disposar d'aquest servei no depèn de l'Ajuntament, nosaltres ens comprometem a treballar per tenir el millor servei sanitari possible. No és fàcil, però no hi renunciarem.

Durant els darrers mesos s'han executat diverses millores al camp de futbol i al poliesportiu. Ja s'han completat les reformes?

Hem acabat la part grossa i ara ens queden els vestidors. Amb això ja tindríem aquests dos espais al dia. Ens quedarà la piscina, que és molt vella i potser seria l'equipament al que ara haurem de posar més l'accent.

Tenen implantat el sistema de recollida selectiva porta a porta. Quins canvis hi volen incorporar?

A Castellterçol fa 12 anys que funciona el porta a porta

i té molt bon rendiment i molt bona acollida per part de tothom. Ara el que sí que tenim previst de manera immediata és el tancament de l'àrea de l'àrea d'emergència (es podrà obrir amb una targeta). Això provocarà un canvi de mentalitat pel que fa a la gestió d'aquest espai. I

“El Centre Espai Escènic ha de ser un dels pilars culturals de la comarca”

després també tenim previst incorporar els compactadors, per tal de millorar la gestió del sistema.

Un altre dels projectes que tenen sobre la taula és el d'unir el centre del poble des de la plaça Prat de la Riba fins a l'Institut Escola. Quina idea tenen?

És un projecte a llarg termini. Cal buscar finançament, desenvolupar el projecte urbanístic, etc. Inicialment, ens agradaria reformar l'Escola i després renovar les Escoles Velles. El següent pas natural que hauríem de fer seria connectar aquest espai amb la plaça de Prat de la Riba, tot generant un nou eix central i vertebrador al poble; però tot això encara queda lluny.

Això comportaria treure l'aparcament de la plaça?

Encara no ho hem plantejat. És clar que cal donar una volta al tema de les zones d'aparcament del poble, però el que tenim molt clar és que no en podem treure espais si no n'ofereim d'altres on deixar el cotxe. L'últim, durant tot aquest mandat, a banda de l'obra civil. A més, hi ha una part d'aquest espai qualificada per tal que s'hi facin habitatges, i això és una qüestió que també s'ha de solucionar. Ho estem treballant, però no és un tema fàcil ni ràpid i, per tant, és un projecte que s'allargarà, però que anem avançant.

4 D'AGOST

22.30H

DESENA EDICIÓ

SAFARRA

★★★★★ 2023 ★★★★★

15€

ENTRADES A ENTRAPOLIS.COM

ELS AMICS DE LES ARTS

SEGUIDAMENT, ENTRADA GRATUÏTA

DJ CARRERA

DJ NANDU

APARCAMENT DEL PARC DE L'AIGUA, SANT QUIRZE SAFAJA

ORGANITZA:

ENCINGLATS

COL·LABORA:

Més a prop.
Més continguts.
Més Osona.

EL 9 TV

la xarxa+

Gaudeix de la programació d'EL 9 TV quan, com i on tu vulguis a La Xarxa+, la plataforma gratuïta de contingut audiovisual de qualitat, de proximitat i en català.

Descarrega't l'app per a qualsevol dels teus dispositius.

laxarxames.cat

La llibretera

Joan Capdevila

Dolors Santamaria i Figuls és llibretera. Abans de la feina que fa ara, havia treballat en una

papereria, i avui treballa en el seu propi negoci de papereria, llibreria, joguines, objectes de regal, premsa i copisteria i encara ha introduït retrats del que la clientela li demana. Ara mateix ja ha fet tres exposicions de retrats, del que a ella realment li ha agradat. No cal dir que aquesta feina que fa li ha agradat sempre i, com que toca tantes tecles, les persones que van a la botiga són molt variades i així venen des del que demana el diari, fins al que vol un llibre o una fotocòpia, el que li convingui. I com que li agrada atendre bé i parlar amb els clients, que tant són homes com dones, fa ressenya de llibres. No cal dir que les joguines i els contes infantils es venen molt més quan s'acosten les festes nadalenques que no pas ara durant l'any. El fet que sigui el primer any que hi treballa i n'és propietària no la preocupa gens, ja que abans havia treballat uns set anys en una papeteria-llibreria, i així ja res del tema li ve de nou ja que cal dir també que ja fa uns 25 anys que treballa en aquestes feines que li encanten i la fan feliç. També fa treballs de plastificació i en la informàtica quan es presenta algun client al que li fa falta quelcom com enviar un correu o trobar quelcom que sap que dins la informàtica trobarà.

Conviure i treballar amb la gent és agraït i dona moltes satisfaccions quan veus que pot ajudar a trobar solucions. "Em va sortir aquesta feina i ara ja fa un any que és meua i quan un client et demana alguna cosa que no tens, es demana i amb poc temps ho puc tenir i això és molt satisfactori", explica. La Dolors ja s'ha acostumat a tractar amb la gent i la major part de persones es comporten amb molta educació i bon tracte, encara que sempre hi pot haver algun client que exigeix allò que no hauria d'exigir, però ja se sap: quan tractes amb la gent pot passar una mica de tot. El fet de tenir diaris i revistes fa que a la botiga hi vinguin persones que compren el mateix diari o la mateixa revista d'aquestes que tothom coneix, ja siguin de fets i successos o del cor.

La llavor del pacifisme

Castellterçol recorda els campaments a l'ermita de Sant Julià de finals dels anys seixanta del segle passat, considerats l'origen del moviment d'objecció de consciència

Castellterçol

Guillem Freixa

"El silenci també és una forma de lluita no-violenta." Amb aquestes paraules va començar la seva intervenció Pepe Beunza, considerat el primer objector de consciència en contra el servei militar a l'Estat espanyol, i una de les persones que va participar en els campaments a l'ermita de Sant Julià, a Castellterçol, a finals dels anys seixanta. Precisament donar a conèixer "una part discreta, però molt important de la història de Catalunya" era un dels objectius de la jornada que es va fer el 8 de juliol passat a la població del Moianès. I és que, tal com recorda el responsable de la xarxa d'espais de memòria del memorial democràtic, Josep Font, aquests campaments van ser el lloc "on es va organitzar políticament el moviment de la objecció de consciència". Una llavor que, tal com es va encarregar de ressaltar la consellera de Justícia, Drets i Memòria de la Generalitat, Gemma Ubasart, va brotar "en una cultura de la pau que ha marcat la història democràtica de Catalunya".

Inspirats en la filosofia de qui va ser deixeble directe de Ghandi Lanza del Vasto, un grup de barcelonins va decidir l'estiu del 1967 reproduir els campaments que aquest activista per la pau feia al sud de França. La idea de les trobades, tal com va explicar l'historiador Carlos Àngel Ordoñez, era que per canviar la societat "primer havies de canviar tu mateix". Així doncs, i tal com va descriure Marta Casas -organitzadora i participant en el primer campament-, en un lloc una mica aïllat com l'ermita de Sant Julià de Castellterçol "vam començar a treballar aquesta idea d'espiritualitat". I ho feien d'una manera concreta, "sense aigua ni llum". La jornada començava amb la sortida del sol i acabava amb la seva posta, i durant aquestes hores "fèiem meditació, ioga i treballs manuals". La dieta, sempre cuinada amb llenya i foc, era vegetariana, i el sentit de comunitat "era molt gran".

En un període polític força convuls, pel campament dels amics de l'Arca -l'Arca el col·lectiu encapçalat per Lanza del Vasto-, hi van passar persones amb inquietuds molt diverses. Entre elles,

MARC SANYE

La cultura de la pau surt als carrers de Castellterçol

Castellterçol La jornada de memòria històrica va tenir una part educativa i teòrica a través de les conferències, però el punt final va ser artístic amb la rua Verapau Bolet,

creada pel moianès Marcel·lí Antúnez, un dels fundadors de la Fura dels Baus. Amb personatges gegants, la participació de les entitats i accions en murals *dinàmics* situats en diverses ubicacions de la població, la rua va recordar algunes de les reivindicacions del moviment pacifista.

Pepe Beunza, amb l'objectiu de preparar-se per desobeir l'obligatorietat de fer el servei militar, "tal com havia vist fer en els joves de França". En aquest sentit, i tal com apunta Ordoñez, Castellterçol "va ser un primer espai organitzat de trobada del moviment pacifista a Catalunya i a l'Estat espanyol".

Beunza, present en les jornades a Castellterçol, va explicar tot el seu periple per evitar haver d'agafar les armes. De fet, la seva estratègia va ser canviar el servei militar "per serveis socials a la comunitat", i per sobre de tot, "fer públic el desafiament de no voler fer la mili". La decisió li va comportar uns

mesos de presó, però també va significar una primera gota d'una taca d'oli en contra del militarisme que no va parar de créixer durant els anys setanta, però sobretot els

La filosofia era que per canviar la societat "primer havies de canviar tu mateix"

vuitanta i els noranta a través dels insubmissos.

També amb una consciència per la cultura de la pau que es va fer ben visible amb

moviments com l'oposició a entrar a l'OTAN o a la guerra del Golf. La preparació i aposta pel pacifisme iniciada als campaments dels Amics de l'Arca de Castellterçol a finals del seixanta va assolir una gran victòria amb l'abolició del servei militar l'any 2001. De fet, Beunza va recordar que a finals de l'any 2002 van sortir de la presó els últims insubmissos per no voler fer la mili. "Però no ho vam poder celebrar gaire", va comentar. "Començava la guerra contra l'Iraq i calia mostrar la nostra oposició." I és que, tal com va concloure la consellera Ubasart, l'única manera d'evitar la guerra "és sempre mirar de reparar la pau".

A Castellcir...
APLEC DE SANTA COLOMA 2023
 Intercanvi de coneixement cultural

Ballades de tardes... Cançons de vespre i... Jocs per a la quinzalla!

Sardanes amb la Cobla Canigó, danses populars i música en directe.

Berenar sopar a la fresca sota el Roure del Giol amb pa amb tomàquet i aigua amb llimona. Gratuït.

Sortida de descoberta geològica pels voltants de Santa Coloma a càrrec de Jordi Espuny Solani. Cal portar calçat adequat per caminar, barret i aigua. Grup òptim: 20 persones.

Qui vulgui ensenyar un ball que porti CD o un llapis de memòria amb la intenció. Qui vulgui cantar, explicar un conte o una novel·la que afine la veu.

Disseminem: Associació d'Amics de Santa Coloma
 Coll de l'Arca: Ajuntament de Castellcir

16 de juliol de 2023 - De les 18h a les 22h

Diputació Barcelona

Vint anys buscant pistes a la cova

Durant dues dècades d'excavacions a la cova de les Toixoneres del Parc Arqueològic de Moià s'hi han trobat restes excepcionals

Moià

Griselda Guiteras

A Moià hi havia caníbals. Ho diu l'arqueologia. De fet, és la descoberta més recent i fascinant que s'ha fet al jaciment de la cova de les Toixoneres, de Moià. L'equip d'investigadors que hi treballa ha trobat ossos humans, de més de 50.000 anys d'antiguitat, molt fragmentats i amb marques de tall, que fan sospitar que van ser trossejats amb eines i possiblement consumits pels seus congèneres. I això reafirma la hipòtesi que els neandertals practicaven el canibalisme. Se n'han trobat indicis en altres excavacions de diversos països europeus. Però el del Moianès és el primer cas identificat a la Catalunya sud. "Això reforça la importància d'aquest jaciment, que ens ha d'ajudar a explicar com vivien els neandertals de muntanya, com eren les seves activitats domèstiques i per què es van extingir, ara fa trenta-sis mil d'anys", assegura Jordi Rosell, investigador de l'IPHES-CERCA i codirector de les excavacions que es fan a Moià.

■ UN GRAN CORALL FOSLITZAT

Per entendre l'existència d'aquesta cova, primer cal explicar-ne la història geològica. Fa 40 milions d'anys mig Catalunya estava submergida sota un mar càlid, similar al del Carib. El Moianès devia ser com el paradís, una zona costanera

d'aigües cristal·lines farcida de coralls. Amb la retirada de les aigües, el corall va fossilitzar i es va anar cobrint de sediments. Cristina Casinos, conservadora del Museu de Moià, explica que "després, durant milers d'anys, l'aigua del torrent Mal va foradar aquest corall. El riu subterrani va anar-se fent camí, creant les galeries, cavernes i avencs que avui formen les coves del Toll i les Toixo-

El jaciment explica l'evolució del clima en els últims 250.000 anys

Les cavitats, un antic escull de corall, formen part del Geoparc Catalunya Central

neres". I aquestes cavitats, situades gairebé l'una a tocar de l'altra, en una zona boscosa propera al riu, van ser aprofitades en diferents períodes com a refugi d'animals i humans. "Toixoneres s'habita durant el paleolític per l'home neandertal i el Toll durant el neolític pel sàpiens. En poca distància tenim dos jaciments molt rics." El Toll va ser la primera cova que es va explorar, excavar i estudiar, ja als anys 50. I ara és el principal atractiu

visitable del Parc Prehistòric de Moià. Toixoneres va trigar més a investigar-se. Les prospeccions inicials indicaven que podia ser un lloc interessant, però fins al 2003 no es va posar en marxa la recerca, gràcies a un conveni entre l'Ajuntament de Moià i la Universitat Rovira i Virgili, seu actual de l'IPHES. Rosell diu que "el 2016 vam tenir la primera gran sorpresa en trobar la dent d'un infant neandertal, l'anomenat "Nen de Moià". I en la campanya d'aquest estiu hem localitzat fragments del crani d'un jove de 52.000 anys d'antiguitat. Ara ja comptem quatre individus, d'edats diferents, i hem d'investigar si tenen relació entre ells".

■ 300 METRES QUADRATS DE COVA PER EXPLORAR

En cada campanya estival Toixoneres rep un equip multidisciplinari d'una vintena d'investigadors de diferents universitats. "Els arqueòlegs som l'equip nuclear", explica Rosell, "però també hi ha paleontòlegs, geòlegs, micromorfòlegs, químics i volem incorporar físics i matemàtics. Som com un CSI que intenta reconstruir la cadena evolutiva dels neandertals que van passar per aquí". La cova s'excava en extensió i per capes, dividint la superfície en quadrícules d'un metre quadrat. Amb martells, escarpes i pinzells, es va rebaixant el sòl i la prospecció avança segons els mate-

Durant les excavacions, l'activitat a la cova és frenètica, amb el treball d'una vintena d'especialistes

rials que s'hi troben. Els més interessants s'estudien als laboratoris. Es fan anàlisis d'ADN, estudis de les partícules del sòl, reconstrucció en 3D de la situació dels objectes, datació dels ossos mitjançant espectrometria. "Ara també treballam la tafonomia forense amb intel·ligència artificial.

Ens ha de servir per detectar a quin carnívor pertany la marca de mossegada que té un os." A Toixoneres, s'hi troben entre 10.000 i 15.000 objectes per campanya. Són restes humanes i sobretot molts indicis d'animals que van viure, morir o van ser menjats dins la cavitat. També hi ha pol·len i carbó

RESTAURANT L'ILLA

DILLUNS-DIJOUS I DIUMENGE DIVENDRES I DISSABTE

9H-20H 9H-00H

OBERTS OBERTS

Ctra. Sant Feliu de Codines a Centelles, km 3,9 · Sant Quirze Safaja · Tel. 937 43 25 39

EL 9 MON

MONOGRÀFIC ESPECIAL
SOSTENIBILITAT
I TRANSICIÓ
ENERGÈTICA

Cada últim dilluns
de cada mes

tes de diverses disciplines

SEBASTIÀ RENOM

menda i, afegeix el director de les excavacions, “ens planteja un enigma ecològic interessant, perquè hi trobem animals temperats com cabirols i daines convivint al mateix temps amb animals freds, com el mamut o el rinoceront llanut”.

■ UN ESPAI MUSEÍSTIC, L'ASSIGNATURA PENDENT

L'IPHES guarda tots els materials que s'han trobat a Toixoneres a la seva seu, a Tarragona. La intenció és que un dia es puguin exposar a Moià. Però per ara no hi ha un espai adient, malgrat que ja fa anys que es parla del projecte d'ampliació del museu. Mentrestant, les coves cada cop estan més situades al mapa.

Els neandertals s'atrevien a entrar a la cova del Toll a caçar els ossos

Els neandertals trencaven els ossos per menjar-se'n la medul·la i els nutrients

L'evolució de les investigacions fa que cada any es publiquin dos o tres articles que arriben a la comunitat científica de tot el món. Després de dues dècades, les excavacions a Toixoneres no tenen data de finalització. “Difícil de calcular. Acabarem quan toquem roca mare, quan pensem que ja tenim prou informació o quan ja no sabem com processar-la”, assegura Rosell. Les excavacions es financen amb fons del Departament de Cultura i del Ministeri de Ciència i Innovació, i reben suport logístic i econòmic de l'Ajuntament de Moià.

de fogueres que expliquen quina vegetació hi havia a la zona. I eines, com puntes o ganivets, que determinen d'on eren els neandertals que campaven a l'indret. Se n'han trobat de quars, la pedra més comú al Moianès. Però també de sílex, usat per algun grup de pas provinent de la zona del Montseny.

■ UN REFUGI CLIMÀTIC, AMB MENJAR I AIGUA SUFICIENT

Els primers estudis a Toixoneres van iniciar-se amb el període de fa 36.000 anys. Després de vint campanyes de treball s'ha arribat al nivell dels 52.000 anys. La informació recollida fins ara indica,

segons Rosell, que “la cova és un apartament multipropietat. A l'hivern hi venen els ossos a dormir i a l'estiu hi cremen les hienes. De tant en tant, hi arriba un grup de neandertals que foragiten els animals. No utilitzen la cova, que és fosca i humida. S'instal·len a l'entrada, on hi fan focs, preparen les eines,

mengen allò que cacen”. Els estudis conclouen que el paisatge del Moianès no ha canviat gaire des de fa 100.000 anys. Sempre ha sigut boscós, amb roures, alzines, pins i algun prat aïllat. L'entorn del torrent Mal té una temperatura agradable i funciona com un refugi climàtic, Per això la diversitat faunística és tre-

ESCOLA MUNICIPAL DE **DANSA DE MOIÀ** **SOMNIS**

INSCRIPCIONS OBERTES | CURS 2023 2024

CLASSES

- INICIACIÓ A LA DANSA
- DANSA CONTEMPORÀNIA
- DANSA CLÀSSICA
- DANSA JAZZ
- SEMIPROFSSIONAL
- PREPARACIÓ IT

WWW.MOIA.CAT - OAC AJUNTAMENT DE MOIÀ

MÉS INFORMACIÓ: ESCOLA MUNICIPAL DE DANSA SOMNIS
ESCOLADEDANSA@MOIA.CAT | TEL. 662 61 60 04

PATRIMONI I CAPITAL NATURAL: EXPOSICIÓ DE PICAPORTES ANTICS AL MUSEU DE MOIÀ (XXII)

El picaporta sol tenir dues peces, una de fixa i una altra de mòbil per poder picar. La que rep el cop s'anomena sofridor

Picaportes antics

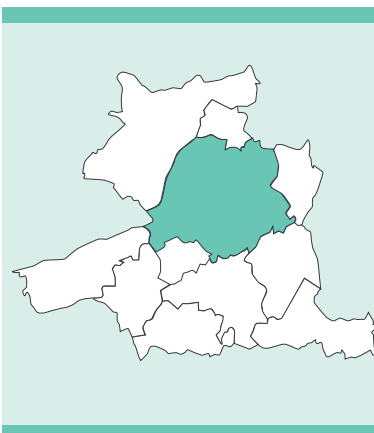
El Museu de Moià exposa més de 370 peces de ferro, coure o llautó de la col·lecció privada d'Agustí Salavert

Moià

Griselda Guiteras

Quan Agustí Salavert tenia 15 anys, els veïns de casa seva, al carrer Riego de Sabadell, es van traslladar de domicili. En marxar, la senyora Antonieta, la veïna, va regalar al noi el picaporta de la casa, en senyal d'amistat i de record. I aquell va ser el primer objecte d'una col·lecció de picadors de porta antics, tant original com única. Salavert fa 50 anys que l'engrandeix, buscant picaportes en antiquaris i brocanters, mercats del vell, ferreteries i desguassos. N'ha comprat en subhastes, els ha recuperat de cases en obres i ha rebut donacions de gent que ha sabut de la seva dèria. I ara ja n'atresora més de 400. Molts són de Catalunya, però a la col·lecció també n'hi ha de llocs tan distants com el Canadà, Itàlia, el Regne Unit, la Xina o el Marroc.

A l'exposició temporal del Museu de Moià es poden veure cap a 370 picaportes de la col·lecció de Salavert. N'hi ha tres de moianesos, sorgits de l'antic taller de

Exposició de picaportes

SITUACIÓ
Moià

QUÈ S'HI FA?

Exposició temporal, fins al 6 d'agost. Agustí Salavert està disposat a explicar els detalls més curiosos a grups i amb cita prèvia.

forja artística de Cal Quirze. Salavert completa la mostra amb un recull de fotografies actuals de picadors de porta collats a les portes d'algunes cases de Moià. Alguns tenen molta història i els han tustat fort durant anys. D'altres són més nous i tenen una funció purament decorativa. I és que aquesta peça ha anat desapareixent dels portals perquè ha perdut utilitat. Sobretot quan el timbre elèctric li ha tret protagonisme.

La majoria de picadors de porta antics de la mostra són anteriors al 1940, i això té una explicació històrica. Durant la Segona Guerra Mundial es va consumir

molt ferro per fabricar armament. Era un material escàs i buscat. Ves a saber quants picaportes es van fondre o van desaparèixer a causa dels bombardejos. En tot cas, hi ha molta diferència –en qualitat i disseny– entre els picaportes fabricats abans i després del conflicte. Salavert té peces antigues, dels segles XV fins al XVIII, però la major part van ser fabricades entre el 1840 i el 1940. Sobretot són picadors de porta fets de ferro colat o ferro forjat, els més treballats i valuosos –i els preferits del col·leccionista–. També n'hi ha de coure, de llautó o d'altres aliatges de metalls. Fins

i tot n'ha trobat algun fet de fusta. I s'ha de distingir entre els treballats per artesans –peces úniques fetes a mà–, dels que estan fabricats industrialment a partir de motllos.

I quant pesa, tot això? Doncs entre els 200 grams i els sis quilos, tot el que vulgueu. I és que la peça va molt a gust del consumidor i té infinites formes. Tot depèn de si és per a un mas, un edifici noble o un convent; si l'ha de tocar un home o una dona; si a casa s'és religiós, es creu en éssers mitològics o se sucumbeix a les supersticions. Hi ha picaportes de formes fàl·liques que respo-

nen a un desig de fertilitat. N'hi ha d'altres que han de protegir la llar, com els caps de lleó, les serps i els dracs, els llops o els gossos. Però també hi ha picadors de porta en forma de gallina, d'esquirol o de peix, difícils de saber-ne el significat. De vegades s'inspiren en cares humanes, en plantes, en figures geomètriques o són una simple argolla o un martell.

Sembla que els primers picaportes dels quals es té constància escrita són francesos. Estaven col·locats a la portalada de la catedral de Puy-en-Velay, a l'Alvèrnia. Des de llavors, aquest objecte ha tingut un ús i un tracte singular que l'ha convertit, finalment, en una peça de museu. Potser a nivell pràctic estan passats de moda, però en aquesta col·lecció d'Agustí Salavert comprovareu que tenen molta més història, gràcia i misteri que no pas prémer un simple botó. I és que la personalitat que impregna el toc-toc d'un picador de porta no té res a veure amb l'estridència dels timbres actuals.

AGENDA

Dilluns 17 de juliol

Moià. *Aquagym* a la piscina del Club Esportiu Moià. De 19.45 a 20.30.

Biblioparc. Consulta de llibres i revistes a l'ombra dels plataners. Parc Municipal Francesc Viñas. 17.00.

Dimecres 19 de juliol

Castellterçol. Club de lectura: Marcel Riera Bou. Als jardins de Cal Recader. 19.00.

Moià. *Aquagym* a la piscina. De 19.45 a 20.30.

Contes a la fresca del Parc: *Històries principescues*. A càrrec de Sandra Rossi. Biblioteca de Moià. 19.00.

Divendres 21 de juliol

Moià. Trobada i xerrada: "Gestió forestal i millora de la biodiversitat en finques privades". Amb responsables del Consorci Forestal de Catalunya, entre d'altres. Auditori Sant Josep. 18.00.

40è Festival Internacional Francesc Viñas. Coral Cantiga i Cobla Sant Jordi. Repertori per a cor i cobla. Jardins de Can Viñas. 20.00.

Dissabte 22 de juliol

Calders. Juliol a la fresca. A les 20.00, sardinada a càrrec de l'Associació el Caliu. A les 22.00, concert d'Elisa Mas.

Castellterçol. Hamlet 0.1. Hamlet apareix davant les espectadores i espectadors del segle XXI per explicar de manera divertida i gamberra el primer acte de l'obra que duu el seu nom. Centre Espai Escènic. 21.00.

Granera. Festival de Música de Granera. Concert de Miops. Pop-rock. A la Masia de La Manyosa. 18.00.

Moià. *Aquagym* a la piscina del Club Esportiu Moià. 19.45 a 20.30.

Sant Quirze Safaja. 2n Cicle de Sopars amb concert. Sopar amenitzat amb música. A la Fonda Safaja. 21.00.

Dimecres 26 de juliol

Castellterçol. Taller de cal·ligrafia carolina occitana. A càrrec d'Oriol Miró. Espai de Lectura. 16.30.

Moià. *Aquagym* a la piscina 19.45 a 20.30.

Contes a la fresca del Parc: *Els contes que contem*. A càrrec de Rosa Fité. Al parc municipal. 19.00.

Divendres 28 de juliol

Calders. Teatre d'ombres: *Pols d'estrelles o de com Nawal va decidir néixer*. Festival de Titelles del Moianès. Centre Cívic. 19.00.

Dissabte 29 de juliol

Calders. Juliol a la fresca. Representació teatral a càrrec de Zero en Conducta *Nymio Teatre Digital*. 22.00.

Castellterçol. Concert al Castell amb Oriol Romaní Quartet. Bosquet del Castell. 10.00.

Moià. *Aquagym* a la piscina. De 19.45 a 20.30.

Piscina a la fresca al Club Esportiu Moià. *Montaditos*, bany nocturn i molta música.

Sortida d'alta muntanya amb el GEMI. Sortida bivac de dos dies a les Forquetes.

41a Trobada de Gegants de Moià. A les 18.00, plantada de gegants a la plaça Sant Sebastià. A les 19.00, cercavila i a les 20.15, mostra de balls.

40è Festival Internacional Francesc Viñas: Ethno Catalonia. Amb 45 músics. Centre Cultural Les Faixes. 20.00.

Sant Quirze Safaja. 2n Cicle de Sopars amb concert. Sopar amenitzat amb música. A El Revolt. 21.00.

Diumenge 30 de juliol

Calders. Espectacle *Oliu, el petit llenyataire*. A càrrec de Rocamora Teatre. Al Centre Cívic. 19.00.

Castellterçol. Cinema *Argentina 1985*. Inspirada en una història real del fiscal Julio Strassera. Centre Espai Escènic. 18.00.

Audició de sardanes amb la Cobla Lluïsos de Taradell. Al parc municipal. 19.00.

Dimecres 2 d'agost

Moià. *Aquagym* a la piscina. De 19.45 a 20.30.

Dissabte 5 d'agost

L'Estany. Festival Stagnum. Concert de Rita Payés i Horacio Fumero. A Santa Maria. 22.00.

Granera. Festival de Música de Granera. Òpera escenificada: *Tosca* de G. Puccini. A El Casal. 18.00.

Moià. *Aquagym* a la piscina. De 19.45 a 20.30.

Dimecres 9 d'agost

Moià. *Aquagym* a la piscina. De 19.45 a 20.30.

Divendres 11 d'agost

L'Estany. Festival Stagnum. Assaig obert del XXI Bachiana. Vavara al piano. A Santa Maria de l'Estany. 22.00.

Dissabte 12 d'agost

L'Estany. Festival Stagnum. XXI Bachiana. A Santa Maria. 22.00.

Moià. *Aquagym* a la piscina. De 19.45 a 20.30.

Diumenge 13 d'agost

Collsuspina. Projectió del partit Getafe - FC Barcelona en una gran pantalla. 21.30.

Dimarts 15 d'agost

Castellcir. Inici de la festa major amb el toc de les campanes. Diferents activitats lúdiques i culturals.

Dimecres 16 d'agost

Moià. *Aquagym* a la piscina del Club Esportiu Moià. De 19.45 a 20.30.

Diumenge 20 d'agost

Collsuspina. Projectió del partit FC Barcelona - Cadis en una gran pantalla. Sala polivalent de l'Ajuntament. 19.30.

Dissabte 26 d'agost

L'Estany. Festival Stagnum. Concert de Xavier Díaz - Latorre. Obres de Ferran Sor. A Santa Maria de l'Estany. 22.00.

Diumenge 27 d'agost

L'Estany. Festival Stagnum. *Masterclass* destinada a guitarristes al voltant de la figura de Ferran Sor. Entrada lliure. A Santa Maria de l'Estany. 11.00.

Dimarts 29 d'agost

Santa Maria d'Oló. Dilluns de festa major.

MUSEUS I EXPOSICIONS

Castellcir

Ecomuseu del Moianès. Visites a Esplugues (Castellcir), les poues de la Ginebreda i el rentador de la llana de Castellterçol. Cal reservar al correu <ecomuseu@consorcidelmoiaes.cat>.

Sala Sant Jordi. Exposició temporal "Dones que transformen". Per visibilitzar dones inspiradores de la Mediterrània, que trenquen estereotips de gènere. Fins al 24 de juliol.

Castellterçol

Casa Museu Prat de la Riba. Espais familiars i de treball del polític Prat de la Riba. De dijous a dissabte de 10.00 a 13.30 i de 15.00 a 17.30. Diumenges i festius de 10.00 a 15.00.

L'Estany

Monestir de Santa Maria. Església, claustre, sobreclaustre i mostra d'objectes religiosos. De dimarts a dissabte i festius de 10.00 a 14.00.

Sala polivalent de la Casa de Cultura. Exposició temporal "17a edició de parelles artístiques". Obres artístiques de diferents modalitats on s'ha utilitzat l'art com a eina terapèutica. Fins al 23 de juliol.

Moià

Casa Museu Rafael Casanova. Exposició sobre la Guerra de Successió. Dijous i divendres de 10.30 a 14.00. Dissabtes de 10.30 a 14.00 i de 15.30 a 18.00. Diumenges i festius de 10.30 a 15.30.

Museu de Moià - Coves del Toll. Exposició permanent de les col·leccions de paleontologia i arqueologia local. De dilluns a divendres de 10.00 a 14.00. Dissabtes i diumenges de 10.30 a 19.00. Els festius i ponts de 10.30 a 15.00.

Museu de Moià. Exposició temporal "Picaportes. Col·lecció Salavert". Dijous i divendres de 10.30 a 14.00. Dissabtes, diumenges i festius matins de 10.30 a 14.00 i tardes de 16.00 a 19.00. Fins al 6 d'agost.

Vine a Oló,
descobreix-nos!

RETAULES BARROCS RUTES FAMILIARS PATRIMONI ROMANIC RIQUESA GEOLOGICA LLEURE SALUDABLE

www.olo.cat
@ajuntament_olo

“S’hauria de fer millor divulgació dels descobriments arqueològics”

Treballa amb arqueòlegs.cat. Des de quan?

Des del 2014.

Com va anar la seva entrada al món laboral?

Vaig començar la carrera d'Arqueologia quan tenia 23 anys i abans d'això ja treballava en l'àmbit de l'arqueologia. En l'impàs d'acabar el Batxillerat, que el tenia inacabat, i posar-me a la carrera, hi va haver cinc anys que vaig estar treballant ja en aquest món. Però només podia fer d'obra.

No cobraven?

Sí que cobràvem, però les tasques que podíem fer eren diferents. En un jaciment hi ha una persona que dirigeix i la resta són auxiliars d'arqueologia. Poden picar i palejar, però no tenen l'opció de poder-se desenvolupar en l'àmbit laboral ni dirigir.

Ja es va iniciar en els jaciments abans de començar la carrera, per tant, sempre li havia agradat aquest món. Té records de ben petita vinculats a l'arqueologia?

Amb uns 9 o 10 anys ja recordo que m'interessava. Val a dir també que els meus inicis tenen molt a veure amb l'Eduard, l'actual alcalde, que és arqueòleg i, de fet, treballem junts. Recordo també la primera vegada que vaig tocar terra. Vaig excavar a Santa Maria de la Rodona, davant la catedral de Vic. Era al·lucinant. Allà vaig tenir clar que també volia fer antropologia.

Va acabar Batxillerat mentre treballava?

Vaig intentar acabar-lo cada any que vaig estar treballant (feia vuit hores laborals cada dia i a les tardes feia el Batxillerat nocturn), però no vaig poder treure-m'ho fins que no vaig deixar la feina. Quan vaig prendre aquesta decisió amb un any vaig acabar el Batxillerat, vaig fer la selectivitat i vaig començar la carrera. I crec que haver fet la carrera amb 23 anys i no amb 18,

Tatiana Piza, arqueòloga i antropòloga

Té 36 anys. És de Calders. Treballa com a arqueòloga amb arqueòlegs.cat i és mare soltera. A més, es va presentar com a cap de llista de la CUP a les eleccions del 2019.

com és habitual, és molt positiu. És diferent perquè no vius la vida universitària amb tanta efervescència, però tens molt més clares les prioritats.

També tenia més experiència que la resta.

Sí. Jo sabia fer d'arqueòloga, però també és cert que amb les assignatures d'història estava tant peix com els altres alumnes. Pensa que vam ser la segona fornada que vam cursar aquesta carrera.

No existia fins llavors!

Va començar un any abans de la meua entrada el 2014. Però la carrera nova tenia errors: molta història, poca arqueologia i poca pràctica. A Madrid feia molts anys que es feia i s'hi podrien haver emmirallat.

Quin és el descobriment més important que ha fet?

Val a dir que la rellevància d'un descobriment no és la mateixa per a un arqueòleg que per al públic general. A nivell d'interès arqueològic és més interessant identificar una nova cronologia que canvia la perspectiva d'un jaciment o descobrir una part que no es coneixia d'un jaciment ja excavat, que trobar un objecte. Crec que s'hauria de fer una millor divulgació, ja que aquestes troballes es publiquen en revistes científiques, però no arriben a tothom. Això és feina nostra però també de les institucions públiques.

Falta més pedagogia.

Exacte.

I pel que fa al descobriment...

En una de les tres campanyes que vam fer a Guissona, vam excavar en un punt on hi havia totes les restes del bronze i el ferro, que és l'origen del poble. Sempre que havíem excavat la part romana i el fet de poder treballar i identificar l'origen del poble a mi em va agradar molt.

Queralt Campàs

TEMPS ERA TEMPS

Transports de viatgers a Mojà

Aquesta imatge correspon al voltant de l'any 1907, quan el transport de viatgers per carretera entre Barcelona i Mojà i en sentit contrari es feia amb cotxes tirats per mules quan encara no es feia amb vehicles a motor. Aquesta és la cruïlla que hi ha a l'entrada a Mojà venint des de Barcelona, on també s'hi pot apreciar l'antiga capella del Remei, que actualment ja no és en aquest lloc.

